

PATVIRTINTA
Socialinės globos centro „Vija“
direktoriaus 2024 m. rugsėjo 24 d.
įsakymu Nr. (1) – 79
(2025 m. gruodžio 8 d. direktoriaus
įsakymo Nr. 1.5-39 redakcija)

SOCIALINĖS GLOBOS CENTRO „VIJA“ MAITINIMO ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Socialinės globos centro „Vija“ maitinimo organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) apibrėžia maitinimo organizavimo tvarką siekiant užtikinti tinkamą paslaugų gavėjų maitinimosi poreikių užtikrinimą bei maisto tiekimo organizavimą.

2. Globos namuose maitinimą gali organizuoti tik maisto tvarkymo subjektai, kuriems Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus nustatyta tvarka suteikta teisė užsiimti maisto tvarkymu.

3. Socialinės globos centre „Vija“ (toliau – Globos namai) maitinimas organizuojamas:

3.1. Specializuotos slaugos ir socialinės globos padalinyje (*Juozapavičiaus pr. 34, Kaunas*) maistą tiekianti įmonė pristato pagamintą maistą ir maisto porcijos išdalinamas paslaugų gavėjams. Specializuotos slaugos ir socialinės globos padalinio maitinimo organizavimo tvarką atskiru įsakymu tvirtina Globos namų direktorius;

3.2. Stacionariame socialinės globos padalinyje ir dienos socialinės globos padalinyje (*Apuolės g. 44, Kaunas*) maitinimą organizuoja Globos namų valgykla, kuri veikia kaip maisto tvarkymo subjektas pagal Lietuvos higienos normos HN 15:2023 „Maisto higiena“ reikalavimus. Paruoštas maistas paslaugų gavėjams pristatomas į gyvenamąsias grupes.

4. Globos namuose maitinimas organizuojamas vadovaujantis:

4.1. Lietuvos Respublikos sveikatos ministro įsakymu patvirtintu Suaugusiųjų asmenų maitinimo organizavimo socialinės globos įstaigose tvarkos aprašu¹;

4.2. Lietuvos Respublikos sveikatos ministro įsakymu patvirtintu Maitinimo organizavimo ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir vaikų socialinės globos įstaigose tvarkos aprašu².

5. Bendruomenėje gyvenančių paslaugų gavėjų maitinimas organizuojamas individualiai, atsižvelgiant į paslaugų gavėjų poreikius, pasirinkimą, įtraukiant pačius paslaugų gavėjus į maitinimo gamybos procesą. Gaminant maistą privaloma laikytis bendrųjų higienos principų: maistas tvarkomas švarioje vietoje, švariomis rankomis, švariais įrankiais bei įranga, gerai nuplaunant maisto žaliavas, naudojant tik Lietuvos higienos normoje nustatytus reikalavimus atitinkantį vandenį, maistas, skirtas valgyti tik apdorotas šiluma, pakaitinamas taip, kad temperatūra jo viduje pasiektų ne mažiau kaip +75 °C, išskyrus patiekalus, kuriems dėl kulinariinių ar technologinių priežasčių numatyta kitokia šiluminio apdorojimo temperatūra, nesuliečiamas per indus, įrankius, įrangą ar rankas karščiu neapdorotas ir

¹ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/b89cac028c6e11edb55e9d42c1579bdf>

² <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.411986/asr>

apdorotas maistas, maistas kuo trumpiau laikomas ar tvarkomas mikrobams dauginis palankiose temperatūrose (5–60 C) bei vykdomi kiti maisto produktų ir žaliavų gamintojų nurodymai.

II SKYRIUS

MAITINIMO ORGANIZAVIMAS SOCIALINĖS GLOBOS IR DIENOS SOCIALINĖS GLOBOS PADALINIuose

6. Globos namuose maitinimą organizuoja Maitinimo organizavimo padalinys – globos namų valgykla. Maistą gamina Globos namų darbuotojos, turinčios teisę tvarkyti maistą ir dirbančios pagal patvirtintus maisto tvarkymo procesus.

7. Paslaugų gavėjų maitinimas vykdomas pagal Maitinimo organizavimo padalinio vadovo sudarytus valgiaraščius, kurie sudaromi atsižvelgiant į paslaugų gavėjų amžių, gydytojų rekomendacijas ar individualius asmens poreikius.

8. Valgiaraščiai sudaromi ne trumpesniai kaip 14 dienų laikotarpiui, juose nurodomi patiekalai, jų kiekiai (g), patiekalų maistinė vertė (g), energetinė vertė (kcal). Valgiaraščiai derinami ir tvirtinami Globos namų direktoriaus.

9. Maitinimas organizuojamas užtikrinant paslaugų gavėjų fiziologinius poreikius ir sveikatos būklę, reikiamą kiekį energetinių verčių bei karingumą.

10. Paslaugų gavėjams sudaroma galimybė jiems suprantama forma kasdien susipažinti su valgiaraščiu, iš anksto pateikti pageidavimus dėl maisto produktų ar patiekalų asortimento, į kuriuos, esant galimybei, yra atsižvelgiama.

11. Maistas ruošiamas Globos namų virtuvėje pagal nustatytus higienos reikalavimus, po gamybos saugiai transportuojamas į gyvenamąsias grupes ir ten porcijomis išdalijamas paslaugų gavėjams.

12. Einamosios savaitės kiekvienos dienos valgiaraštis yra pakabinamas grupių virtuvėlėse ar valgomojuose.

13. Nemokantys skaityti, silpnai matantys ar turintys orientacijos, suvokimo sutrikimų paslaugų gavėjai su valgiaraščiu yra supažindinami žodžiu ar pasitelkiant kitas adaptuotas priemones (*paveikslėliai ir kt.*).

14. Atsižvelgiant į paslaugų gavėjo sveikatos būklę ir savarankiškumą, yra paisoma asmens teisė pasirinkti, kur jam valgyti – savo kambaryje ar grupėje esančioje virtuvėlėje. Paslaugų gavėjui pagal jo savarankiškumo lygį, galimybes ir pageidavimus sudaromos sąlygos užsiimti maisto savo poreikiams ruošimu, stalo serviravimu ar panašia veikla. Globos namuose visuose grupėse įrengtos virtuvėlės, kurios aprūpintos reikiama maisto gaminimo įranga, indais, įrankiais. Paslaugų gavėjai savarankiškai ar su darbuotojų pagalba jose gamina (mokosi gaminti) maistą, valgo.

15. Paslaugų gavėjams, kurie patys negali savarankiškai pavalgyti, užtikrinama individuali, diskretiška personalo pagalba valgant – pagalba teikiama pagarbiu, subtiliu būdu, kuris išsaugo asmens orumą ir savarankiškumą. Darbuotojai, dalyvaujantys maitinimosi procese siekia padėti asmeniui tokiu būdu, kad jis jaustųsi gerbiamas savarankiškas ir patogiai:

15.1. prieš teikiant pagalbą, būtina pasitarti su asmeniu, kokios pagalbos jam reikia ir kaip jis norėtų, kad ji būtų suteikta;

15.2. esant poreikiui asmenys yra aprūpinami specialia įranga, padedančia pavalgyti, naudoti specialius įrankius (pvz., neslystančias lėkštes, lengvai suimamus valgymo įrankius), kad asmuo galėtų kuo daugiau veiksmų atlikti savarankiškai;

15.3. kalbėtis natūraliai, vengti globėjiško tono ar per didelio rūpesčio demonstravimo;

15.4. jei paslaugų gavėjui sunku valgyti, galima padėti laikyti įrankį ar švelniai padėti nukreipti ranką, bet neskatinti visiškos priklausomybės.

16. Globos namai užtikrina, kad kiekvienam maitinimo režimo laiku pagalbos reikalingam gyventojui būtų priskirtas pagalbą valgant teikiantis asmuo. Vienas darbuotojas teikia pagalbą valgymo metu ne daugiau kaip 5 paslaugų gavėjams.

17. Maitinimas organizuojamas 4 kartus per dieną:

17.1. pusryčiai nuo 8⁰⁰ iki 9⁰⁰;

17.2. pietūs nuo 12⁰⁰ iki 13⁰⁰;

17.3. pavakariai nuo 15⁰⁰ iki 16⁰⁰;

17.4. vakarienė nuo 18⁰⁰ iki 19⁰⁰.

18. Valgiaraščiai sudaromi pagal gyventojų amžių, pritaikytus individualius maitinimo poreikius (dietas):

18.1. sveikų žmonių dieta (18-64 amžiaus) – P(I) pasirinkimas ir P(II) pasirinkimas;

18.2. pagyvenusių asmenų dieta (65+) – P3;

18.3. pustirščio trinto maisto dieta (Ptm) ir tiršto trinto maisto dieta (Tm);

18.4. cukriniu diabetu sergančių gyventojų dieta – CD;

18.5. belaktozė dieta – Lac (-);

18.6. begliuteninė dieta – Gl (-);

18.7. skysto maisto dieta – Sm.

19. Gydytojo paskyrimu, rekomendacija gali būti taikomos ir kitos dietos.

20. Asmens sveikatos priežiūros padalinio vadovas informuoja maitinimo organizavimo padalinio vadovą apie paslaugų gavėjus kurie turi tam tikrų sveikatos sutrikimų (alergijų, rijimo sutrikimų, viduriavimo problemų) ar kuriems reikalingas specialus maitinimas, remiantis gydytojo pateiktomis rekomendacijomis.

21. Maitinimo organizavimo padaliniui kiekvieną dieną teikiama informacija apie Globos namuose valgančiųjų asmenų skaičių:

21.1. kiekvienos grupės individualios priežiūros darbuotojai kasdien pildo „Valgančiųjų asmenų maitinimosi apskaitos kortelę“ (*1 priedas*), kurioje pažymi kitos dienos maitinimą (pusryčiai, pietūs, pavakariai, vakarienė) gaunančiųjų asmenų skaičių, prie kiekvieno asmens nurodo reikalingą maisto konsistencijos formą ir asmeniui taikomą dietą;

21.2. bendrosios praktikos slaugytojas kiekvieną vakarą surenka visų grupių „Valgančiųjų asmenų maitinimosi apskaitos korteles“ ir pristato vyr. virėjui;

21.3. pasikeitus paslaugų gavėjų skaičiui (pvz. išvykus namo, į ligoninę ir kt.) grupės socialinis darbuotojas (jam nesant, individualios priežiūros darbuotojas) nedelsiant apie pokyčius informuoja vyr. virėją;

21.4. Dienos socialinės globos centre socialinis darbuotojas kiekvienos darbo dienos rytą pagal tos dienos lankytojų skaičių pildo „Valgančiųjų asmenų maitinimosi apskaitos kortelę“ ir ją pateikia vyr. virėjui.

22. Iš virtuvės į grupes maistą pristato virtuvės darbuotojas.

23. Maistas į grupes ir dienos globos centrą pristatomas uždaruose induose, transportavimo vežimėlių pagalba.

24. Maistą paslaugų gavėjams išdalina individualios priežiūros darbuotojai, paslaugų gavėjams maistas patiekiamas individualiai lėkštėse. Tam tikri patiekalai (sriuba, kompotas, duona, vaisiai ir pan.) gali būti patiekiami bendruose induose, iš kurių galima savarankiškai įsipilti, įsidėti į savo lėkštę.

25. Globos namų valgyklos darbuotojai yra atsakingi už patiekalų kokybę, saugą, atitiktį valgiaraščiuose nurodytai maistinei ir energinei vertei, patiekalų porcijavimą, jų estetinę išvaizdą ir išdalinimą į grupes.

26. Patiekiami karšti patiekalai ir gėrimai turi būti ne žemesnės kaip 60°C temperatūros. Šaltų patiekalų vidaus temperatūra –7 – 14°C.

27. Maistas tiekiamas švariuose, nepažeistuose (neįskilusiuose, neapdaužytuose) induose, atsižvelgiant į patiekiamo maisto konsistenciją duodami stalo įrankiai.

III SKYRIUS

PASLAUGŲ GAVĖJŲ ASMENINIO MAISTO LAIKYMAS

28. Paslaugų gavėjams sudaroma galimybė savarankiškai ar su darbuotojo pagalba įsigyti asmeninių maisto produktų, juos laikyti, savarankiškai ar su darbuotojo pagalba pasigaminti įvairių patiekalų.

29. Globos namuose gyvenančius asmenis lankantys artimieji gali perduoti maisto produktus. Perduodami maisto produktai turi būti švieži, nepasibaigusio galiojimo termino, tvarkingai supakuoti.

30. Negendantys, ilgo galiojimo maisto produktai gali būti laikomi gyvenamajame kambaryje asmeninėje spintelėje (pvz., sausainiai, džiovinti vaisiai, riešutai).

31. Virtas, troškintas ar keptas maistas kambario temperatūroje laikomas ne ilgiau kaip 2 valandas.

32. Šaldytuvui skirti produktai (pienas, mėsa, žuvis, švieži vaisiai) turi būti laikomi tik grupės virtuvės šaldytuve, atskirose dėžutėse, pažymėtose paslaugų gavėjo vardu ir (ar) kambario numeriu bei užrašyta produkto padėjimo į šaldytuvą data.

33. Griežtai draudžiama laikyti produktus, kurių galiojimo laikas yra pasibaigęs arba kurie gali sukelti nemalonų kvapą ar būti pavojingi sveikatai.

34. Visi asmeniniai maisto produktai turi būti laikomi sandariuose induose ar pakuotėse, kad būtų išvengta maisto gedimo.

35. Šaldytuve laikomas maistas turi būti nuolat tikrinamas, siekiant išvengti gedimo ir užtersimo. Už tinkamą švaros ir tvarkos palaikymą grupės virtuvėse atsakingi individualios priežiūros darbuotojai.

36. Individualios priežiūros darbuotojai periodiškai tikrina asmeninio maisto laikymo sąlygas kambariuose ir grupės šaldytuvuose. Pasibaigusio galiojimo arba sugedęs maistas pašalinamas, apie tai informuojant paslaugų gavėją.

IV SKYRIUS

MAITINIMO ORGANIZAVIMO KONTROLĖS PRIEMONĖS

37. Globos namai užtikrina vidinę maisto gamybos ir maitinimo organizavimo kontrolę. Direktoriaus įsakymu sudaroma maisto kokybės vertinimo komisija, kuri periodiškai atlieka pagaminto maisto, maitinimo proceso, higienos ir saugos reikalavimų laikymosi patikrinimus.

38. Maisto kokybės ir saugos patikrinimams Globos namai, esant poreikiui, turi teisę pasitelkti trečiuosius asmenis – kvalifikuotus specialistus, laboratorijas ir (ar) Valstybės institucijas.

39. Maitinimo organizavimo kontrolė gali būti atliekama:

39.1. ne rečiau kaip kartą metuose atliekant vidaus auditą pagal Gerosios higienos praktikos (GHP) taisykles;

39.2. globos namuose sudarant darbo grupes ar komisijas maitinimo patikrinimams atlikti.

40. Siekiant įvertinti paslaugų gavėjų ir darbuotojų nuomonę apie maitinimo organizavimą, ne rečiau kaip 1 kartą metuose atliekamos apklausos, leidžiančios identifikuoti problemas, tobulintinas sritis ir gerinti maitinimo proceso kokybę. Apklausos gali būti skirtos įvertinti:

40.1. maisto kokybę (skonis, išvaizda, temperatūra ir kt.);

40.2. aptarnavimo kokybę (personalas, pristatymo punctualumas);

40.3. maisto pasirinkimo įvairovę (valgiaraščio patrauklumas, vegetariškų ar specialių patiekalų pasiūla);

40.4. bendrą paslaugų gavėjų ar darbuotojų pasitenkinimą maitinimo organizavimu.

41. Apklausų rezultatų analizė atliekama siekiant nustatyti tobulintinas sritis ir pateikti pasiūlymus Globos namų valgyklai dėl maitinimo organizavimo, maisto kokybės ir aptarnavimo gerinimo.

V SKYRIUS

NEPERTRAUKIAMO MAITINIMO ORGANIZAVIMAS

42. Tuo atveju, jei Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba priima sprendimą laikinai sustabdyti Globos namų valgyklos veiklą arba dėl kitų nenumatytų aplinkybių (techniniai gedimai, elektros ar vandens tiekimo sutrikimai, darbuotojų trūkumas, ekstremalios situacijos) valgykla negali užtikrinti maisto gamybos, imamas skubių priemonių nepertraukiamam maitinimui organizuoti.

43. Nepertraukiamas maitinimas užtikrinamas:

43.1. kreipiantis į alternatyvų maisto tiekėją (pvz., kavinę, viešojo maitinimo įstaigą ar kitą maisto gamintoją) ir užsakant reikalingą maisto kiekį trumpam laikotarpiui;

43.2. naudojant įstaigoje turimas maisto produktų atsargas bei organizuojant supaprastintą maitinimo racioną (iki 2–3 dienų), kol atstatoma valgyklos veikla.

44. Jei susiklosto aplinkybės, dėl kurių neįmanoma užtikrinti savarankiškos maisto gamybos, Globos namai gali taikyti Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas, leidžiančias atlikti skubius, išimtinus pirkimus siekiant nepertraukiamai tiekti maistą paslaugų gavėjams.

V SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

45. Tvarkos aprašu privalo vadovautis visi už paslaugų gavėjų maitinimo organizavimą, vykdymą ir kontrolę atsakingi Globos namų darbuotojai.

46. Tvarkos aprašas gali būti keičiamas Globos namų direktoriaus įsakymu.

47. Tvarkos aprašas viešai skelbiamas Globos namų interneto svetainėje, adresu <http://vija.lrv.lt>
